

# Trygghetsplan för Skeppet och Skutans förskolor

Verksamhetsåret 2020



## 1. Vision

Trygghetsarbete handlar om att skapa en förskola som är fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. En trygg vardag är en förutsättning för att lära och utvecklas.

### Örebro kommuns trygghetsvision

I Örebros förskolor och skolor har vi en trygghetsvision. Den antogs av kommunfullmäktige 18 september 2002 och ser ut så här;

Alla barn och ungdomar i Örebro kommun har rätt till en trygg miljö i förskolor och skolor. Ingen ska bli utsatt, kränkt eller mobbad. Det är ett gemensamt ansvar för alla vuxna, ungdomar och barn.

Sedan 1 januari 2009 regleras trygghetsarbetet i två regelverk, kap. 6 i Skollagen (2010:800) och kap. 1-3 i Diskrimineringslagen (2008:567)

## 2. Tydliga roller och ansvarsfördelning

### Huvudmannens ansvar

Örebro kommun är som huvudman ansvarig för att verksamheten uppfyller sina skyldigheter enligt de lagstiftningar som berör likabehandling. Det är viktigt att det finns en tydlig ansvarsfördelning och den framgår nedan.

### Rektors ansvar

Rektor är ansvarig för att ett målinriktat arbete bedrivs, för att motverka diskriminering utifrån diskrimineringsgrunderna. Det för att undvika kränkande behandling och skapa en trygg miljö. Så snart kännedom om diskriminering eller kränkande behandling framkommer är det förskolechefens ansvar att se till att utredning görs och att åtgärder vidtas.

Diskrimineringsgrunderna är följande;

- Kränkande behandling
- Kön
- Könsidentitet eller könsuttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion och annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

Rektor ska även se till att det finns rutiner för utredning, åtgärder och dokumentation vid trakasserier och kränkande behandling.

Rektor ska årligen upprätta, utvärdera och revidera en trygghetsplan i samarbete med personal och barn, samt om möjligt även med vårdnadshavare.

### Personalens ansvar

All personal i verksamheten har ett ansvar för att främja likabehandling, motverka diskriminering och kränkande behandling. Viktigt att komma ihåg, är att det inte bara är den pedagogiska personalen som omfattas, utan även övrig personal som vaktmästare, lokalvårdare och kökspersonal.

## Barns delaktighet

Barn har inget formellt ansvar i trygghetsarbetet. Däremot ska barnen uppmuntras att reagera och ta hjälp av vuxna vid trakasserier, diskriminering och övrig kränkande behandling.

## Vårdnadshavares delaktighet

I det dagliga arbetet sker en kommunikation. Genom att lyssna in, följa upp och föra en kontinuerlig dialog om faktiska händelser, oro eller upplevd brist på trygghet tas föräldrarna/vårdnadshavarnas frågeställningar upp direkt och bemöts på plats. Alla uppföljnings- och utvecklingssamtal på hösten följs upp och analyseras både på avdelningsnivå och på hela förskolan. Höstens samtal har fokus på trygghet och trivsel och därigenom blir föräldrarna/vårdnadshavarna delaktiga i både uppföljning och kartläggning av trygghetsarbetet. Även brukarenkätens resultat ingår i uppföljning, utvärdering och kartläggning.

## Information

### Så här arbetar vi kring information:

Målgrupp	Insats/Arbetsätt	Tidpunkt	Ansvar
Personal	All personal bidrar till framtagandet av ny plan	I oktober	Rektor och ledningsgrupp.
	Nyanställd personal	Vid introduktions-samtal.	Rektor
Vårdnadshavare	Information vid föräldramöte, anslås på anslagstavlan i hallen, Unikum och Örebro.se	Höstterminen	Rektor eller pedagoger.
	Föräldrar till nya barn	Information vid introduktionen.	Pedagoger och rektor.

### 3. Barns rätt till stöd

Barnet har rätt att få stöd och hjälp när han eller hon känner sig kränkt. Barnet har rätt att bli tagen på allvar och få stöd. Det är alltid den utsatte som avgör om ett beteende, en handling är oönskad eller kränkande. När det gäller de yngsta barnen är det de vuxnas ansvar att vara lyhörda och uppfatta barnens eventuella signaler. Barn i behov av anpassningar och stöd för sin utveckling uppmärksammas särskilt i trygghetsarbetet.

I vår verksamhet kan barn och deras vårdnadshavare som önskar stöd, vända sig till alla pedagoger, barnhälsan (specialpedagog, socionom, psykolog) eller till rektor.

### 4. Främjande arbete

Den pedagogiska miljön, barnens delaktighet och vuxna som goda förebilder och ”möjliggörare” är viktiga främjande faktorer för att skapa en trygg miljö i förskolan. Vi arbetar utifrån det hälsofrämjande programmet Vägledande samspel (ICPD) som syftar till att stärka det positiva samspelet mellan barn och vuxna. Det innebär att i meningsfulla sammanhang skapa goda relationer och gott samspel, vilket är en förutsättning för alla barns lärande och utveckling.

Vi strävar efter att utveckla ett utforskande och projektinriktat arbetssätt på hela förskolan. Genom observation och pedagogisk dokumentation med återkommande tider för reflektion, skapar vi möjlighet att synliggöra och ta tillvara barnens aktivitet, nyfikenhet och olika förmågor. Vi kan då använda oss av olikhet som en tillgång och stärka respekten för varandras olikhet.

Att bygga verksamhetens innehåll utifrån barnens delaktighet bidrar till utveckling och lärande i meningsfulla sammanhang, i lek och aktiviteter. På det sättet byggs ett kontinuerligt trygghetsarbete.

Pedagogerna finns närvarande och är delaktiga i de miljöer, där barnen vistas, såväl inomhus som utomhus. Vi tar vara på barnens naturliga förmåga att ”göra gott” och deras idériakedom, vilket stärker deras självkänsla och självbild. Vi strävar efter att alla barn skall få vara ”sitt bästa jag.”

## 5. Förebyggande åtgärder

Till skillnad mot det främjande arbetet, menar vi att det förebyggande är ett medvetet arbete inom områden som där vi utifrån erfarenhet eller signaler kan identifiera riskfaktorer. Det förebyggande handlar då om att förekomma med ett stödjande arbete. På vår förskola innebär det att vi jobbar med det stödjande genom:

- Tydliga och återkommande rutiner, ansvarsfördelning, medvetna gruppindelningar och struktur för hela dagen.
- En genomtänkt och genomförd introduktion för både barn och föräldrar i förskolan med ett stort fokus på en välkomnande miljö för relationsskapande och delaktighet.
- Genom att arrangera miljö och material på ett bra och genomtänkt sätt stöds och inspireras kommunikation, utforskande och relationsbyggande, d v s leder till goda mötesplatser.
- Regelbunden observation, dokumentation och reflektion i varje arbetslag, med syfte att driva utvecklingsprocesser där varje barns förmågor och gruppens ökade kunnande blir synligt.
- Vi använder oss av olika stödjande förhållningssätt och metoder som Vägledande samspel (ICPD) tecken som stöd, ritberättelser mm.

## 6. Barns delaktighet i trygghetsarbetet

Barn är delaktiga i trygghetsarbetet, då det främjande arbetet bygger på att vi skapar vår miljö tillsammans. Vår syn på barn och tillit till deras förmåga, är avgörande för att skapa förutsättningar för detta. Genom att involvera och göra barnen delaktiga i många praktiska frågor som förenar och bygger sammanhang i förskolan, får de även möjlighet att ta ansvar för sig själv och andra.

## 7. Kartläggning och nulägesanalys

Vid terminsstart arbetar vi mycket med att skapa en bra start för alla barn samt för föräldrar/vårdnadshavare på förskolan. Vi strävar efter ett gott välkomnande där positiva relationer skapas i en inspirerande miljö och där den vuxne har ett särskilt ansvar för att barnet skall uppleva sig omtyckt och dugligt. Vi följer upp den första introduktionsperioden på olika sätt. Uppföljningen blir en del av vår kartläggning. Följande punkter ingår i vår kartläggning;

- Introduktionssamtal för varje nytt barn utifrån barnets/familjens individuella behov och aktiv inskolning där föräldrarna deltar, säkerställer att vi får viktig individuell information kring varje barn.
- Överlämnandesamtal på gruppnivå, för de barn som byter avdelning.
- Genom uppföljningssamtal följer vi upp introduktionen med alla berörda barn och föräldrar.
- Under fördjupningsveckan under höstterminen reflekterar samtliga avdelningar kring observationer och dokumentationer från arbetsperiod ett. Vi identifierar risker för diskriminering, trakasserier, kränkande behandling och otrygg miljö.

### Mål 2020

- Vägledningsgrupper inom Vägledande samspel startar under våren för alla förskollärare och barnskötare på förskolorna.
- Ett fördjupat arbete med att konkretisera och arbeta med barns rätt utifrån Barnkonventionen.
- Alla barn ska få tillgång till tydliggörande pedagogik så som bildstöd, dagsschema och tecken som stöd.

## 8. Uppföljning och utvärdering

Vid kartläggningen under hösten följs trygghetsplanen upp och utvärderas. För detta ansvarar rektor och specialpedagog. Det skrivs därefter en ny trygghetsplan där ledningsgruppen är delaktig. Genom vårt pedagogiska årshjul, där både välkomnande relationsbyggande, mångfald och hållbarhet finns med som återkommande fokusområde, har vi skapat möjlighet för att fortlöpande undersöka och åtgärda risker för diskriminering och hinder för barns lika rättigheter och möjligheter.

## 9. Akuta situationer

Det krävs goda rutiner för att kunna ha uppsikt, för att upptäcka, utreda och åtgärda samt för att dokumentera och göra uppföljning vid diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det åtgärdande arbetet ska påbörjas genast när det kommit signaler om att ett barn gett uttryck för att känna sig diskriminerad, trakasserad eller kränkt. Arbetet innebär att verksamheten måste vidta åtgärder som dokumenteras och utvärderas för att förhindra att kränkningarna upprepas.

### Uppsikt och upptäckt

För att kunna ha uppsikt och upptäcka tecken på eventuell diskriminering, trakasserier och kränkningar har vi olika strategier.

- Alla pedagoger sprider ut sig och vistas i de olika rum där barnen befinner sig.
- Vi iakttar och observerar lek och lekmönster.
- Vi följer upp konflikter och låter alla inblandade barn komma till tals.
- Vi uppmanar föräldrar att kontakta oss vid minsta misstanke.
- Vi genomför enskilda barnintervjuer/samtal.
- Alla vuxna har ansvar att uppmärksamma eller ingripa vid minsta misstanke.
- Vi skapar trygghet för barnen, så att de alltid skall våga gå till en vuxen och be om hjälp om de själva känner sig utsatta, eller se andra bli utsatta.



- Alla vuxna måste agera direkt vid akuta situationer genom att STOPPA-STÖDJA-MEDDELA-UTREDA.

### **Rutiner för utredning, åtgärder, dokumentation och uppföljning av enskilda ärenden.**

Om förskolan får kännedom om eller misstanke om att ett barn upplever sig ha blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling, är vi skyldiga att utreda omständigheterna kring det.

I förskolans dagliga verksamhet, uppstår ibland konflikter mellan barn. Som en del av vårt pedagogiska arbete hjälper vi barnen att hantera och vägleder i att reda ut konflikten.

På vår förskola utreds varje enskilt fall av diskriminering, trakasserier och kränkning på följande sätt;

- All personal på förskolan har ett ansvar att agera direkt vid misstanke om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.
  - När personal uppmärksammar diskriminering, trakasserier eller kränkning samtalar pedagogen med berörda parter om vad som hänt. Anteckningar görs.
  - Pedagogen kontaktar alltid de inblandades vårdnadshavare och berättar vad som hänt, att utredning planeras och eventuellt vilka kompetenser/personer som ansvarar. Detta görs skyndsamt, helst samma dag. Rektor informeras skriftligt och denne anmäler vidare till nämnden.
  - Beroende på vad utredningen påvisar upprättas en handlingsplan innehållande åtgärder och insatser
  - Vårdnadshavare skall vara delaktig i handlingsplanen. För detta ansvarar rektor.
  - Handlingsplanen skall följas upp och utvärderas. Även där skall vårdnadshavare vara delaktig.
- Om vårdnadshavare uppmärksammar kränkande behandling följs samma utredningsgång som beskrivits ovan.

Personalen får inte utsätta ett barn för straff eller annan negativ behandling på grund av att barnet eller vårdnadshavaren anmält förskolan för diskriminering eller kränkande behandling.

### **Om någon vuxen kränkt ett barn**

- All personal på förskolan har ett ansvar att agera direkt vid kränkande handlingar. Det gäller även när vuxna kränker barn.
- När personal uppmärksammar att en annan vuxen kränker ett barn, förväntas man samtala med berörd vuxen och stoppa direkt! Rektor informeras skriftligt och anmäler till nämnden. Rektor utreder.
- Individuell handlingsplan upprättas för den personal som utsatt barn för kränkning.
- Handlingsplanen ska följas upp och utvärderas. För detta ansvarar rektor.

Om du som vårdnadshavare uppmärksammar att personal kränker barn, bör du genast kontakta rektor.

### **Dokumentation**

Varje misstanke om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling ska utredas. Utredningen ska dokumenteras. Vid behov ska handlingsplan med åtgärder upprättas, som följs upp och utvärderas.

Dokumentationen arkiveras enligt bestämmelser i Örebro kommuns arkiveringsplan.

## Om ni behöver stöd

I vår verksamhet kan barn och vårdnadshavare som vill ha stöd, vända sig till:

### **Rektor**

Lena Lindblom-Jonsson 019-21 19 92

### **Specialpedagog**

Cecilia Arvidsson 019-21 20 46

### **Socionom**

Anna Hasselström 019 – 21 36 65

### **Psykolog**

Michael Dahlman 0730 365454

### **Avdelningspersonal**